

C152 – SLAN8

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

27 maart 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de toekomst van de biolandbouw	1
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over een mogelijke fusie van de vismijnen	3

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de toekomst van de biolandbouw

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik zal proberen zo kort mogelijk te zijn omdat we over dit onderwerp in de toekomst zeker nog zullen spreken in de commissie. We hebben al een aantal keren gedebatteerd over biolandbouw. Daaruit is telkens gebleken dat de biolandbouw nog altijd een marginaal fenomeen is binnen de landbouwsector ondanks de vele financiële middelen en andere stimuli die aan de biolandbouw worden toegekend. Die vaststelling wordt benadrukt door cijfers uit het jaarrapport van het Vlaams departement Landbouw en Visserij waaruit blijkt dat biolandbouw in ons land op vier jaar tijd ruim een kwart hectare inleverde en dat ook het verbruik van bioproducten afneemt. Een lichte nuancingering is dat vorig jaar de biolandbouw opnieuw met 3,5 procent in oppervlakte steeg. Deze lichte kentering was niet groot genoeg om het verlies van de vorige jaren goed te maken.

Een vergelijking met de buurlanden en de rest van Europa leert dat biolandbouw overal met reuzensprongen vooruit gaat, maar wegwijnt in ons land. In Europa neemt biolandbouw gemiddeld 3,5 procent in van de totale landbouwoppervlakte, in Vlaanderen is dit amper 0,5 procent. Bio maakt niet meer uit dan één percent van de totale consumptie.

Ik verwijs naar de beleidsnota 2004-2009 en de paragraaf over biologische landbouw (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 105/1, p. 26). Hoe evalueert de minister van Landbouw de actuele situatie van de biolandbouw in Vlaanderen? Van waar komt volgens de minister, het verschil met de rest van Europa? Is hier sprake van een andere aanpak of een ander soort beleid ten opzichte van biolandbouw? Heeft het Vlaams actieplan nood aan evaluatie, bijsturing en aanpassing? Wordt de financiële steun adequaat aangewend? Sommigen durven de financiële steun aan de biolandbouw zelfs in vraag stellen. U hebt zelf naar aanleiding van diverse persartikelen aangegeven dat een mogelijke oplossing ter verbetering van de biolandbouw erin zou kunnen bestaan om een schaalvergroting toe te passen en versnippering tegen te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik zou me graag aansluiten bij de vraag. We hebben hier in het verleden al gedebatteerd over het belang van de biologische landbouw en over de acties die er ondernomen worden vanuit de Vlaamse Regering, zoals het Vlaams actieplan.

Welke fundamentele knelpunten blijven er volgens de minister, ondanks de grote investeringen die er de laatste jaren gebeurd zijn in de biologische landbouw? Zijn er naast de reeds bestaande initiatieven, zoals de VLAM en de Week van de Smaak, nog andere mogelijkheden om de consument bewust te maken van het milieuvriendelijke karakter van biologische producten? Welke sporen kunnen hier eventueel nog gevolgd worden?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Geachte collega's, de heer Sintobin heeft er zelf al naar verwezen dat er tussen eind 2005 en eind 2006 een groei van het areaal was met 3,5 procent. Het areaal bedraagt 3267 hectare, waarvan 293 hectare in omschakeling. De cijfers spreken voor zich, het gaat om een beperkt areaal. Maar met een groei van 3,5 procent zien we een voorzichtige hernieuwde belangstelling voor de sector. Ik verwijs naar de daling tussen 2001 en 2005 met circa een vijfde van het areaal op vijf jaar tijd. Er zijn in Vlaanderen in totaal 232 bioboeren, van wie er 17 nieuw gestart zijn. Hun areaal bedraagt nog maar 0,5 procent. Dat betekent dat Vlaanderen achteraan op de Europese ranglijst bengelt.

De consumptie overtreft het aanbod, er moet dus geïmporteerd worden. We hebben extra middelen ingezet vanuit de Vlaamse Regering. Tot op vandaag slagen we er met die middelen in om de achteruitgang van de bioproduktie in Vlaanderen te laten stagneren, maar er is nog geen echte kentering ten goede. Vandaar dat we binnenkort opnieuw gesprekken zullen voeren met de sector om een vernieuwd derde actieplan Biologische landbouw uit te werken. Het is de bedoeling doelstellingen en strategieën te herdefiniëren en te heroriënteren met het oog op een evenwichtige groei in vraag en aanbod.

Hoe komt het dat er een verschil is tussen de evolutie bij ons en die in de rest van Europa? Wij proberen in de eerste plaats de versnippering tegen te gaan. Het gaat hier immers om een heel klein areaal. Het producentenaanbod en de sector zijn heel versnipperd. Samenwerken is de boodschap, zeker gezien de kritische omvang van de sector. We kunnen de versnippering wellicht plaatsen in de historische context waaruit de

biolandbouw ontstaan is, maar samenwerking in de keten blijkt nog steeds een heikel punt te zijn, ondanks een aantal afzetprojecten die al jaren hoofdzakelijk door de Vlaamse overheid gefinancierd worden.

Wij moeten vaststellen dat gebrek aan transparantie en gebrek aan wederzijds vertrouwen in de afzetketen een professionele ketenontwikkeling in de weg staan, waardoor import vanuit het buitenland de bovenhand krijgt. We kunnen in Vlaanderen de resultaten van onze beleidsaanpak niet los zien van deze externe factoren. We kunnen zeker kijken en ons laten inspireren door wat in het buitenland gebeurt. Toch is het belangrijker te starten vanuit de eigen Vlaamse situatie. Het feit dat er in Vlaanderen traditioneel een zeer intensieve landbouw is, zal wel niet vreemd zijn aan het feit dat de biologische landbouw niet echt een traditie heeft en in een hoekje wordt geduwd.

U vroeg ook of het Vlaams actieplan nood heeft aan evaluatie, bijsturing en aanpassing, of de financiële steun adequaat wordt aangewend, en hoe schaalvergroting in de sector kan worden gestimuleerd en de versnippering kan worden tegengegaan. In relatieve termen is een belangrijk aandeel aan middelen binnen de landbouwbegroting gereserveerd voor bio. In 2006 was er zelfs een groei van 12 procent ten opzichte van 2005. Dat vertaalt zich echter niet in een groei van activiteiten of concrete resultaten op het terrein.

Daarom hebben wij het initiatief genomen om, voor de evaluatie van het tweede Vlaamse actieplan Biolandbouw en in voorbereiding van de opmaak van de derde versie, samen met alle betrokkenen rond de tafel te gaan zitten. De eerste samenkomst is voorzien voor vrijdag 30 maart. Mevrouw Rombouts, wegens die geplande samenkomst zou ik liever niet te diep ingaan op mogelijke voorstellen die daar op tafel kunnen worden gelegd. Ik geloof meer in een beleid dat gedragen wordt door de sector en in dialoog tot stand komt. Vrijdag wil ik de bevindingen van de rondetafel graag meedelen aan alle collega's van de commissie die zich dienaangaande melden.

Mevrouw Rombouts, u had het ook over het belang van de biolandbouw. Het belangrijkste knelpunt is de versnippering. Het aanbod is zeer versnipperd. Er is geen traditie van samenwerking, terwijl dat in alle sectoren nodig is. Daarom is dat ook een van de vier krachtlijnen van ons beleid voor de land- en tuinbouwsector. Er bestaat een contradictie tussen enerzijds kleinschaligheid en anderzijds schaalvergroting en professionalisering. De kleinschaligheid wordt voortdurend opgezocht, omdat de biologische sector in Vlaanderen altijd geassocieerd wordt met kleinschaligheid, terwijl schaalvergroting en professionalisering absoluut aan de orde zijn in de sector van de biologische producten.

Welke initiatieven zijn er genomen? Naast de elementen van het actieplan helpt ook VLAM bij de totstandko-

ming van betere afzetmogelijkheden. Ik verwijs ook naar de reguliere financiering vanuit het beleidsdomein Landbouw en Visserij en de steun aan Bioforum, met de Bioweek van 2 tot 10 juni en een biologisch ontbijt voor de Vlaamse Regering op 1 juni.

Wij leveren dus inspanningen, maar we moeten het geheel nog eens tegen het licht houden met de mensen uit de sector. We moeten nog eens een inspanning doen om de versnippering uit de wereld te helpen. We moeten de nadruk leggen op professionaliteit en hopen dat we op termijn geen kentering krijgen van achteruitgang naar stagnatie, maar van achteruitgang naar een groei van de biologische sector.

Daar liggen ook economische kansen. Als men het professioneel aanpakt en zorgt voor voldoende schaal-grootte en continue leveringszekerheid, zijn er afzetmogelijkheden. Dat leidt tot meer productiemogelijkheden, en dat betekent meer omzet, meer werkgelegenheid en dergelijke meer.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. De biolandbouw heeft inderdaad economische mogelijkheden. Ik begrijp uit uw antwoord dat u samen met de sector een en ander tegen het licht zult houden en eventueel bijsturingen en aanpassingen zult doen.

Het is misschien een dooddoener, maar vele mensen willen nog altijd geen bioproducten kopen wegens de prijs. Dat blijft een vast gegeven. Vorige week was er nog een discussie over het voorstel van resolutie van de heer Glorieux over diervriendelijke landbouw (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1120/2*) Ook daar werd gezegd dat mensen sneller bereid zouden zijn om producten uit de diervriendelijke landbouw te kopen, mochten die producten goedkoper zijn. Ik ben zelf een gebruiker van bioproducten. Ik merk dat de prijs van bioproducten merkbaar hoger ligt dan andere producten. Voor veel mensen is dat een drempel om de bioproducten te kopen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister, ik denk dat we nog een aantal zaken uit het oog verliezen wanneer we het over biolandbouw hebben. De vergelijking met andere landen is al gemaakt in cijfers. Maar stel dat we ze maken in kwaliteit: waarover spreekt men als men het heeft over biolandbouw? Dat is enorm verschillend. Denk aan voeding, geneesmiddelen, de manier van fokken en toevoegingen aan het voedsel. Als we dat in alle landen zouden vergelijken, denk ik dat we misschien tot een andere conclusie komen dan de huidige.

In andere landen is biolandbouw veel breder dan in België. Ik denk dat wij het zeer eng zien. In andere

landen beschouwt men de minste positieve verandering in de productie als biolandbouw. Natuurlijk is het cijfer in andere landen beter, als men biologische producten kan leveren indien men voor de dieren een bepaald geneesmiddel niet gebruikt, maar wel een ander. Ik zou de definitie en de inhoud van biolandbouw in andere landen ten opzichte van in België wel eens willen bekijken. Ik denk dat u daar vrijdag best even over nadenkt: wat is biolandbouw eigenlijk?

De voorzitter: Ik stel voor dat de commissiesecretaris het verslag van de vergadering van 30 maart aan de verschillende commissieleden bezorgt, zodat we nu niet uitgebreid moeten ingaan op die weliswaar interessante bijkomende vraag.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over een mogelijke fusie van de vismijnen

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, ik wil me excuseren als ik met deze vraag vooruitloop op de geplande discussie over het Strategisch Plan voor de Visserij. Maar ik heb de vraag toch maar ingediend.

Vlaanderen beschikt over drie vismijnen: Zeebrugge, volledig geprivatiseerd, Oostende, een verzelfstandigd stadsbedrijf, en Nieuwpoort, volgens velen een vismijn met een louter toeristische functie.

Als ik een vraag of een interpellatie indien over de visserijsector, gaat het meestal over quota en beslissingen van Europa. Dit gaat over de vismijnen, maar de quota hebben er ook betrekking op. Vooral de steeds strengere quota voor de visvangst veroorzaken problemen voor de vismijnen. Zoals een van de betrokkenen zegt: "Als je beperkt wordt in grondstoffen, is het moeilijk om als bedrijf te groeien."

De concurrentie met buitenlandse veilingen is harder dan ooit. De vissers hoeven niet langer te leveren in hun thuishaven, maar mogen ook aanmeren bij veilingen die een hogere prijs bieden. Noch Zeebrugge noch Oostende kan dit aan. Oostende en Zeebrugge zoeken wel naar een meerwaarde om de neerwaartse spiraal te doorbreken. Ik denk voor Zeebrugge aan verkoop via internet, samenwerking en het creëren van nevenactiviteiten om mensen

aan het werk te houden. In Oostende worden allianties aangegaan met Nederlandse vismijnen.

We hebben in deze commissie ook al vaak gesproken over de onderlinge concurrentie, die bestaat los van de concurrentie met buitenlandse veilingen, hoewel onze visserijsector het zo al moeilijk genoeg heeft. Mijnheer de minister-president, u hebt al vaak aangegeven dat u het, net als wij, jammer vindt dat Oostende en Zeebrugge in een bitse concurrentiestrijd zijn verzeild. Is een samenvoeging van de vismijnen niet de meest rationele oplossing? Zo houden we op termijn slechts één vismijn over aan de Vlaamse kust. Dit is gemakkelijk gezegd, maar niet zo evident. Het wordt ook niet door iedereen met evenveel enthousiasme onthaald. De discussie vat dan aan waar we de ene vismijn zouden moeten behouden.

Ik heb me laten wijsmaken dat uw kabinet bij de opmaak van het Strategisch Plan voor de Visserij zou nakijken of een fusie tussen de vismijnen aanbevolen is om het tij te doen keren. Ik weet dat u de onderlinge concurrentie betreurt en dat u naar samenwerking streeft. Hoe analyseert u de actuele situatie? Hoe staat u tegenover een mogelijke fusie van onze vismijnen? Welke initiatieven kunt u in dit dossier nemen?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, wat de nota samenwerking betreft, denk ik dat iedereen het erover eens is dat we, voor zover we invloed kunnen uitoefenen, moeten zorgen voor zoveel mogelijk samenwerking tussen de mijnen.

Bij de analyse van de huidige situatie, kunnen we er niet naast dat het aanbod in de vismijnen de komende jaren zeker niet zal groeien. De vangstmogelijkheden zijn ingeperkt en zullen nog verder worden ingeperkt als men de doelstellingen van Johannesburg op de horizon 2015 wenst te bereiken. In een kleinere sector – de parallel met de biolandbouw zal ik niet maken – is het altijd van belang dat men bij commercialisering het aanbod probeert te bundelen.

Vanuit die twee vaststellingen ben ik van oordeel dat zoveel mogelijk kansen moeten worden gegrepen om vis gezamenlijk aan te bieden, en het zeker niet te doen vanuit een hyperconcurrentiële verhouding tussen twee vismijnen die op ongeveer 25 kilometer van elkaar liggen. Ik denk zelfs dat op termijn de vismijnen nog meer dan vandaag over de grenzen zouden moeten kijken om samenwerkingsverbanden af te sluiten. Er bestaan trouwens al een paar samenwerkingsverbanden.

Ik wil ook nog eens duidelijk onderstrepen dat de eventuele beslissing over een fusie door de vismijnen zelf

moet worden genomen. Ik kan dat zelf niet doen. Ik zou in elk geval positief staan tegenover een eventuele fusie. Ik heb de indruk dat dit op dit moment niet echt mogelijk is, gelet op de uiteenlopende juridische structuur van de vismijnen. Ik ben wel van oordeel dat er moet worden gezocht naar nog meer vormen van samenwerking. Er kan een parallel worden getrokken met de groenteveilingen, waar het aanbod wordt gebundeld, waar op het vlak van kwaliteitsbewaking, labeling enzovoort goed wordt samengewerkt. Voor onze vismijnen is dat ook absoluut noodzakelijk.

Ik kan niet rechtstreeks ingrijpen. We kunnen de vismijnen niet dwingen om samen te werken of te fusioneren. De administratie is momenteel volop bezig met de opmaak met het Nationaal Strategisch Plan ter uitvoering van het Europese Visserijfonds. Daarin wordt vastgelegd voor welke maatregelen de beschikbare Europese middelen uit het visserijfonds aangewend zullen worden in de periode 2007-2013. We onderzoeken of we naar aanleiding van de opmaak van dit programma geen – financiële – stimuli kunnen opnemen om de versterkte samenwerking en, wie weet, op termijn, fusie te realiseren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
